Správa z C-C – december 2012

Zoznam použitých skratiek:
SPPK – Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
C-C – COPA- COGECA
EP- Európsky parlament
EK – Európska komisia
EÚ – Európska únia
ČŠ – Členský štát
SPP – Spoločná poľnohospodárska politika
EFSA – Európsky úrad pre bezpečnosť potravín
HLG – Skupina na vysokej úrovni
EKF – Európsky kongres farmárov
DG Sanco – Generálne riaditeľstvo EK pre ochranu a zdravie spotrebiteľa
NFU – Národná farmárska únia, Veľká Británia
GMO – Geneticky modifikované organizmy
DG Agri - Generálne riaditeľstvo EK pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
OECD – Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj
OIE- Svetová organizácia pre zdravie zvierat
PPP – Prípravky na ochranu rastlín
EFFAT – Európska federácia obchodných únií v poľnohospodárstve a potravinárstve
GEOPA- Zamestnávateľská skupina v rámci C-C
ECOSOC – Európsky hospodársky a sociálny výbor
CMO – jednotná obchodná organizácia
PGO – chránené označenie pôvodu poľnohospodárskych produktov
PGI - geografické označenie poľnohospodárskych produktov

Pracovná skupina zemiaky 03. 12.

DG Sanco chce pripraviť platformu koordinácie medzi ČŠ s rozpočtom 800 000 Eur. Mal to byť dvojnásobok, ale aj s touto sumou sú organizácie spokojné. Rokuje sa o zriadení skupiny pre „menšinové využitie“. Na tento účel je vyčlenených málo finančných prostriedkov a EK začala rokovať aj s ČŠ.
Čo sa týka ochrany rastlín, ide o spojenie 5 súčasných smerníc do jednej. Termín dokončenia nie je známy. Cieľom je zlepšiť ochranu hraníc, klásť väčší dôraz na rizikové rastliny a obchodovanie s nimi a väčšia ochrana pred novými škodcami, vrátane včasného varovania rýchlej detekcie a modernizácia pásov rastlín. Skôr sa to týkalo len niektorých rastlín (predovšetkým v chránených oblastiach). Dôležitým bodom je aj harmonizácia pravidiel a spoločné financovanie.
Čo sa v rámci novej smernice plánuje:
- harmonizované sledovanie a povinnosť eradikácie
- prednostne sledovať škodlivé organizmy
- zjednodušiť pás pre rastliny, pre registrovaných pestovateľov
- striktnejšie podmienky pre chránené oblasti EÚ
- lepšie prepojenie ochrany rastlín a zvierat.

Celoeurópska karanténa pre škodcov s najväčším ekonomickým, sociálnym a environmentálnym dopadom.
Notifikácia: povinnosť potvrdzovať prítomnosť škodcov:
- kompetentné úrady

- ČŠ a EK
- Kompetentní operátori
- Verejná správa

Niektoré opatrenia sú označené ako dočasné, iné ako permanentné vrátane:

- zoznamov a potreby vrátane zákazu
- uznania ekvivalentných oparení tretích krajín
- výnimky pre požiadavky či zákazy
- výnimky pre pohraničné oblasti.

Na financovanie oficiálnych kontrol je pripravených na kompenzácie 30 mil. Eur. Okrem toho sa uvažuje o spolufinancovaní strát.

SPP2013

Diskutovalo sa o požiadavke zahrnutia súkromného skladovania a uznávania plôch. Podľa delegátov sú v tomto smere veľké rozdiely.

Bilaterálne dohody.

S Kanadou zostáva problém s mliekom. V Severnej Amerike aj problémy s hovädzím mäsom, pre dezinfekciu ktorého sa používa kyselina mliečna, alebo chlór u kurčiat. S Japonskom sa rokuje o netarifných – sanitárnych otázkach. V druhej polovici roku 2013 opätovne začnú bilaterálne rokovania s USA. Experti považujú WTO stále za nepredvídateľné a v USA čakajú, ako dopadne reforma SPP v EÚ. EÚ chce revidovať tarify exportu s Čínou.

Závery:

- rokuje sa o zriadení skupiny pre menšinové využitie
- nová smernica k ochrane rastlín by mala priniesť harmonizáciu pravidiel
- otázky bilaterálnych rokovaní stále zostávajú otvorené – čaká sa na výsledky reformy SPP.

Geopa – valné zhromaždenie a sociálny dialóg 4. – 5. 12

Seminár sa týkal predovšetkým MSD (ochorenie svalov a kostry). V rámci rokovania a v spolupráci s EK došlo k rovnakým definíciám a prístupe ako WHO (svetová zdravotná organizácia).

V budúcnosti chce Geopa v rámci seminárov zamerať pozornosť na náklady na prácu a trvanie pracovnej doby. Dôležitou otázkou je aj problém kontraktualizácie nielen v reťazci, ale aj v zamestnaní.

Smernica o sezónnych pracovníkoch.

Pracuje sa na nej od júla 2000. Mala by sa dokončiť v tomto období, aj keď určité problémy pretrvávajú. Celková správa má byť dokončená v apríli 2013 a EP má o ňom rokovať v priebehu jari. EP už teraz čiastočne s Radou rokoval. Doba trvania má byť stanovená v rozpätí 5-9 mesiacov. Taliansky zástupca medzitým potvrdil túto pozíciu od ich poslancov. K SPP bude rozoslaný dotazník – väčšinou ide o skúmanie dopadu reformy SPP na zamestnanosť – odpovede by mali byť k dispozícii do konca decembra.

Závery:

- Zemědelský svaz ČR nereaguje na úvodnú požiadavku, že sa stane členom Geopa. Geopa a Copa zašlú list s požiadavkou na vyjasnenie situácie.
- Spoločne s EFFAT sa rokuje o harmonizácií dĺžky pracovného času ale je veľmi náročné dosiahnuť dohodu.
- V nadchádzajúcom období by mala byť dokončená smernica k zamestnávaniu sezónnych pracovníkov.

Pracovná skupina pre poľnohospodárstvo a životné prostredie 06. 12.

Rokovalo sa o všetkých nových aspektoch SPP po r. 2013.
Monitoring a vyhodnotenie SPP.
Politické ciele: Európa 2020, udržateľná produkcia potravín v EÚ, udržateľné riadenie zdrojov a vyrovnaný teritoriálny rozvoj.
Špeciálnou kapitolou je ozeleňovanie. Rozširuje to podmienky krížového plnenia, ktorým bude podliehať aj ozeleňovanie.
Mali by sa budovať poradenské systémy, európska inovačná iniciatíva, výskum s novým zameraním.
Mal by sa stanoviť rámec pre monitoring čl. 110 – Horizontálne smernice, čl. 74-86 – horizontálne smernice a štrukturálne fondy. Mali by sa vytvoriť expertné skupiny pre celkové hodnotenie SPP, výbor RV, výbor hodnotiacich expertov (EXCO) s ohľadom na dopady v oboch pilieroch. Prvá komplexná správa o vývoji a aplikácií SPP má byť v r. 2017, druhá v r. 2019, ale medzitým prebehne hodnotenie vo všetkých ČŠ. Hlavné správy pôjdu najskôr do Rady a EP.
Hodnotenie: ekonomické ciele (životnosť farmy, biodiverzita) – EK.
RV zostane pri hodnotení v rukách ČŠ, len celkové hodnotenie pôjde aj cez EK a Radu.
Indikátory: produkcia potravín, udržateľnosť, trh, spotreba, udržateľné riadenie zdrojov – príjmy, klíma, konkurencieschopnosť, inovácie, rovnováha teritórií, sociálne ekonomický rozvoj vidieka.
Rokuje sa o množstve a prepojení indikátorov. Cieľovými oblasťami hodnotenia sú biodiverzita, lepšie riadenie vody a pôdy, lepšia výkonnosť.
Prípravy pre 1. pilier sú takmer ukončené, v rámci 2. piliera sa musia dohodnúť ČŠ. Najviac údajov k hodnoteniu bude pochádzať z platobných agentúr, ktoré spravujú väčšinu dát. Ako referenčný rok je zatiaľ navrhovaný rok 2010, ale zdá sa že v konečnom dôsledku to bude rok 2013.
K 15. 12. má byť v EP pripravený konečný kompromis a všetky pripomienky. Hlasovanie má byť v januári, ale pochybuje sa o schválení bez schválenia rozpočtu. Nasledovať by malo plenárne hlasovanie v marci.
Všetko závisí na dohode o rozpočte. Na decembrovej Rade by sa o rozpočtu nemalo rokovať aj keď to nevylúčila. V opatrení ozeleňovania sa na Rade dohodlo, že väčšia pružnosť bude poskytnutá ČŠ a nie farmárom. Do nových podmienok boli zapracované aj požiadavky C-C predovšetkým čo sa týka uznávania certifikácie, zahrnutia agroenvironmentálnycn otázok do 2. piliera a pod. Problémom zostáva, ako a kto ich bude merať a stanovovať ekvivalenty, keď farmári budú mať možnosť väčšieho výberu, alebo či bude kombinácia základnej zložky a ostaných podmienok, vrátane certifikácie. EP podporuje certifikáciu, ale to dopĺňa požiadavka pre tých, ktorí napĺňajú agro – environmentálne programy, aby nemuseli spĺňať 30% - tu podľa nich vzniká problém dvojitej platby. Zvažuje sa aj to, že do ekologickej plochy 7% sa zahrnie aj ochrana priestoru a určité druhy stromov, ako aj to, že 3,5% by mohlo byť spoločné číslo pre viac farmárov podľa ich možností.

Ozeleňovanie:

1. ako sa má správne stanoviť ekvivalencia a kto o nej rozhodne – dáva farmárom viac možností – EK by mala pripraviť rámec.
2. aká je skúsenosť s certifikačnými systémami v ČŠ a čo je tu potrebné pripraviť- funguje vo viacerých krajinách v rámci národnej legislatívy + prepojenie na súkromné schémy
3. ako fungujú agro-environmentálne opatrenia a ako sú spojené s ozeleňovaním – problémom zostávajú dvojité platby.

Viaceré krajiny majú ekologické plochy už niekoľko rokov. Rozdiely medzi ČŠ sú však veľké.
Bol predstavený malý dotazník, ktorý má zodpovedať, ako ČŠ zahrnuli tieto zložky do národnej legislatívy:

- udržateľné organické zložky v pôde

- ochrana mokrín a rašelinísk vrátane zákazu orby
- údržba terás
- opatrenia na ochranu proti invazívnym druhom a škodcom.

Správa o kvalite vzduchu v Európe 2012. Pripravilo ju DG Environment – hodnotí otázky legislatívy EÚ s ohľadom na ochranu vzduchu a zlepšenie vzduchu. Najproblematickejšími zložkami sú dopad na obyvateľstvo, dopad na ekosystémy a dopad na klímu.
Správa o stave vody v EÚ. Z konferencii o vode, ktorá sa uskutočnila na Cypre vyplynulo, že poľnohospodári, ktorí na konferencii boli vo výraznej menšine boli obviňovaní za zhoršovanie situácie v stave vôd. Je potrebné európske poľnohospodárstvo lepšie propagovať.
Viacero krajín uplatňuje kompenzačné opatrenia pri projektoch zavodňovania.

Závery:

- viac informácií je možné nájsť na stránke eea.europa.eu a takisto je možné žiadať o informácie na: eea.europa.eu/inquiries.
- ČŠ by mali odovzdať sekretariátu C-C príklady, ako využívajú distribúciu vody, aké nové technológie používajú a ako sa stavajú k opakovanému využitiu vody a zavodňovaniu.
- rozhodnutia o jednotlivých opatreniach reformy budú závisieť od schválenia rozpočtu EÚ.

Pracovná skupina Propagácia 10. 12.

Nová legislatíva týkajúca sa nových pravidiel pre propagáciu ako na vnútornom trhu EÚ tak na trhoch v tretích krajinách, ako aj pracovný dokument CC o propagácií poľnohospodárskych produktov a s tým spojené programy stále nie sú dokončené.
Komunikácia EK: Propagácia chutí Európy. Správa má 20 strán a rieši rôzne režimy – horizontálne otázky, víno, ovocie a zeleninu, rozvoj vidieka. Vo všetkých sa kladie dôraz na kvalitu. Vyvstáva aj otázka spolufinancovania a nové pžoiadavky na EK, ako zvýšiť podiel z 50% na viac. Komisia uprednostňuje propagáciu na trhoch tretích krajín, ale ich podiel na celkových projektoch je iba 30%. 70% prostriedkov programu smeruje na vnútorný trh. Táto čiastka je považovaná za veľmi nízku. Najviac prostriedkov sa vyčlenilo na propagáciu ovocia a zeleniny, mlieka a mliečnych výrobkov, vína a bioproduktov. Najviac projektov vypracovalo Taliansko, Grécko, Francúzsko a Nemecko.
Stratégie a priority EÚ pre propagáciu:

- zníženie administratívneho zaťaženia
- zavedenie identifikácie EÚ
- vytvorenie trvalej platformy EÚ pre výmenu informácií o projektoch (tzv. „help desk“)

K marcovej Zelenej knihe prišlo 173 pripomienok z 24 krajín, ktorých hlavným motívom bolo posilnenie kvality, zdravia, udržateľnosti, dobrej hodnoty a ochrany zvierat.
Všetky organizácie sa zhodujú, že EÚ vynakladá málo prostriedkov na propagáciu, ale nevie sa, aké miesto bude zastávať v novej SPP. Bol prednesený aj návrh, že na pomoc by sa mohla využiť čiastka doteraz určená pre vývozné podpory. Ak by sa pripravené fondy nevyčerpali, mala by existovať možnosť previesť ich na iné programy.
Taliani tvrdia, že na propagáciu dnes nikto nedáva prostriedky, celé sektory sú v kríze a chýbajú prostriedky na základnú obmenu a investície. Je možné uvažovať o inej forme fianncovania, ako je spôsob 50:50.
EK by mala hľadať spôsob jako pripraviť propagáciu pre novorozvíjajúce sa ekonomiky, akými sú India a Čína. Malo by sa rozlišovať medzi 3 typmi trhov:

- začínajúcimi
- konsolidovanými
- trvalými.

Toto rozlíšenie by malo mať iné sadzby spolufinancovania.
Pracovný dokument o propagácií poľnohospodárskych produktov. Mal by riešiť miestne produkty a krátky dodávateľský reťazec, prednosť by mal mať rozvoj v rámci programov rozvoja vidieka. Pojednáva aj o zjednodušení schém.
Celková stratégia, program na 1. rok (koncept na 2. a 3. rok), pre nováčikov len ročný program.
Využívanie značiek: lepšia koordinácia medzi EÚ, národnými a súkromnými programami. Značky by mali byť začlenené do schém, ale nemôžu ich priamo financovať súkromné spoločnosti.
Propagačné programy by mali byť rozdelené do dvoch sekcií na generické a obchodné. Programy pre viac krajín vyvolávajú otázky špecifických postupov, rozdielnych sadzieb spolufinancovania a jedného spoločného rokovacieho jazyka.
Vytvorenie technickej asistencie pre operátorov so zvláštnym dôrazom na propagáciu v tretích krajinách. Zároveň je potrebné doplniť štúdie, zoznamy dovozcov, inforámcie o dovozných podmienkach. Zoznam voliteľných produktov by sa mal doplniť o produkty, ktoré doteraz nemali možnosť sa dostať na zoznam propagácie:

- hovädzie a ovčie mäso
- obilie
- chmeľ a ryža – obe pracovné skupiny chcú vytvorenie novej stratégie
- bavlna

Príprava na seminár 11. 12. - budú sa pripravovať jednoduché formulácie sloganov a ich úloha v komunikácií spotrebiteľom. To by malo pomôcť užívateľom predanie znalostí a pozitívneho príkladu, ktorý posilňuje propagačné úsilie. Boli predstavené dva slogany: Kanada: „Kvalita – to je naša prirodzenosť“ a India: „Neuveriteľná India“. Slogany by mali byť veľmi jednoduché.

Závery:

- na propagáciu vynakladá EÚ málo prostriedkov
- malo by dôjsť aj k prehodnoteniu a zjednoušeniu schém propagácie.

Pracovná skupina Potraviny 11. 12.

Smernica 1169/2011 a vykonávanie nových dobrovoľných pravidiel označovania pôvodu mal byť jej novým návrhom, ale ten by sa mal zmeniť na povinnosť pre vetky primárne zložky finálnych produktov. Nové pravidlá by mali pomôcť zlepšiť orietnáciu spotrebiteľov v označovaní. C-C vyžaduje, aby sa používal názov „miesto vypestovania“ pre miesto, kde došlo k žatve, odchovu zvierat a to v prípade, že je jasne odlišné od miesta pôvodu, ktorým sa rozumie miesto, kde produkt prešiel poslednou podstatnou modifikáciou.
Diskusia týkajúca sa pôvodu neskončila a opakovane sa objavuje na programe, predovšetkým zo strany Talianska.
Dobrovoľné označovanie pôvodu – údaje a informácie:

- počet a typ produktov, ktorých sa to týka
- hodnota tejto produkcie (absolútne číslo alebo percento z celkového objemu)
- objem sledovanej produkcie.

Aká dôležitá produkcia je v pomere k:

- jedinému miestnemu zdroju
- viacerým miestnym zdrojom
- jedinému národnému alebo EÚ či mimo EÚ zdroju
- viacero národných zdrojov
- viacero zdrojov mimo EÚ

K tomu sa ešte pridáva rozlíšenie zdrojov ak tieto sú zmiešané. Ak dochádza k ich zmene v priebehu

roka alebo iba príležitostne - napr. zmeny v zložení dodávateľov.
Možnosti označovania a čo by ČŠ uprednostnili:

- národné vlajky
- obrázky alebo symboly
- geografické označenie vložené do mena produktu
- obchodná značka
- bežné rodinné pomenovanie.

Ďalším bodom bolo obnovenie platformy EÚ a dietetiky, fyzických aktivít a zdravia, ktorá začala pred niekoľkými rokmi, ale ako sa zdá, dnes je dosť v útlme. V pôvodnej charte bolo pomenovaných 5 akcií do roku 2013.

- informácie spotrebiteľov vrátane označenia (labelling)
- vzdelávanie, vrátane zmien životného štýlu
- propagácia fyzickej aktivity
- marketing a propagácia
- zloženie potravín (nová formulácia), dostupnosť zdravých druhov potravín, veľkosť porcií.

Aj napriek veľkej počiatočnej iniciatíve je zdravé stravovanie dnes horšie ako pred rokmi a fyzická kondícia nie je dobrá. Odporúča sa, aby sa nová celoeurópska kampaň v kombináciís národnými sústredila predovšetkým na tieto skupiny obyvateľstva:

- zraniteľné skupiny vrátane detí a dospievajúcich a na nízke sociálno – ekonomické skupiny
- zlepšenie propagácie zdravých potravín určených predovšetkým deťom
- zlepšenie existujúcich záväzkov v oblasti novej formulácie
- fyzická činnosť a šport
- zvýšenie aktivity v školách, šport a zdravšie možnosti potravín, ktoré sú k dispozícií.

14. 11 sa uskutočnil posledný workshop, na ktorom sa diskutovalo predovšetkým o národných programoch pre zlepšenie. Francúzsky ázstupca vyzdvihol úlohu družstiev, ktoré pracujú s dobrými surovinami.

EFSA

Rokovalo sa aj o možnosti, že zástupcovia EFSA by sa aspoň 1x za rok zúčastnili rokovaní na C-C a predstavili by prehľad činnosti za uplynulý rok, predniesli by problematické témy, nové ochorenia a smernice. Začala by sa tak trvalá spolupráca.

Rokovalo sa aj o tom, či sa budú zavádzať poplatky za prácu EFSA. A to práve v období, keď mnoho národných vlád zavádza poplatky za konroly, ktoré boli najskôr zdarma, alebo plne v réžií ČŠ. Existujú však obavy, že dôjde k viacrýchlostnému prístupu, čo poškodí predovšetkým menšie krajiny, čo je podľa C-C neprípustné.

Mrhanie potravinami – väčšina sa zhoduje v tom, že v poľnohospodárstve nedochádza k plytvaniu s potravinami, cyklus je úplný a ide o to v akej fáze sú produkty využité alebo ich časť je vrátená do pôdy.

Za ECOSOC sa zúčastnil Yves Somville, ktorý sa zúčastnil aj na marcovej konferencii SPPK k budúcnosti SPP, ktorá sa uskutočnila v Nitre. Zdôraznil, že aj napriek tomu, že v ECOSOC je 30 farmárov (celkovo 370 členov), ide o všeobecný pohľad, nie všetky body sa týkajú poľnohospodárstva.

V správe zámerne nie sú rozobraté problémy rozvojových krajín, kde väčšina strát vzniká v produkcii

a pri žatve, skladovaní a preprave. V EÚ je najviac strát spôsobených spracovaním a distribúciou. Podľa štatistiky EÚ je na osobu 179kg strát ročne. Až 42% strát pripadá na rodiny, 39% na spracovateľský priemysel, 5% na distribúcie a 14% na potravinárske služby. Z prieskumov odpadkových košov v domácnostiach vyplynulo, že potraviny predstavujú 11,7%. Jedným z hlavných dôvodov strát v domácnosti sú predovšetkým domáce zmeny v životnom štýle, ktoré významným spôsobom prispeli k plytvaniu s potravinami. Až 45% spotrebiteľov nerozumie správne konečnému dátumu použitia potravín.

Závery:

• EK by mala predložiť návrh praktického riešenia pre zníženie strát a plytvanie s potravinami do roku 2025 o 50%.
• najväčšie rezervy pri mrhaní potravinami sa týkajú distribúcie
• riešenie navrhované C-C :
• znalosť problému, informácie a lepšia komunikácia, vzdelávanie od školského veku
• zverejňovanie výmeny najlepšej praxe
• harmonizácia a spoločné definície metód pre určovanie strát a plytvanie s potravinami
• vzdelávanie spoločnosti o zlepšovaní pomeru nákladov a zisku pri znižovaní strát
• ciele pre znižovanie strát v legislatíve EÚ
• zaradenie požiadaviek na predávanie správ a dát a monitoring ČŠ
• zlepšenie prepojenia bio-odpadu podľa hierarchie – potraviny, krmivá, energie,kompost
• vytvorenie sprievodcu EÚ pre znižovanie strát a odpadov pre domácnosti, ako aj pre potravinové služby
• vytvorenie fiškálnych stimulov ppre reťazec, aby nadbytky potravín dávali do potravinových bánk
• obnovenie dodávok živočíšnych bielkovín od neprežúvavcov do krmív ošípaných a hydiny
• revalorizácia zvyškových produktov z konca reťazca (obchod, remeslá, pekárne) ako krmivá
• výskum EÚ zameraný na zmeny balenia.

- C-C uznáva že straty a plytvanie s potravinami je globálny problém ktorý ovplyvňuje všetky sektory.Každá ďalšia iniciatíva by mala sprísniť súčasnú legislatívu. Namiesto vyhlasovania trestov je potrebné urobiť viac pre spolupráciu a spoločné konania všetkých článkov reťazca vrátane farmárov a ich družstiev.

Pracovná skupina Mlieko 12. 12.

EK publikovala štúdiu „mäkké pristátie“ (soft landing), ktorá rozoberá situáciu na trhu a následné podmienky po postupnom odstránení systému kvót mlieka.

Trhový vývoj:

Výkyvy pokračujú aj keď nie rovnako veľké ak v roku 2007-2009. V roku 2010 a 2011 boli vyššie a to viedlo k postupnému navýšeniu produkcie aj cien až do polovice roka 2012. Produkcia mlieka vzrástla aj v ostatných častiach sveta, USA, Novom Zélande a Austrálií o viac ako 5%.
Marže EÚ sa v r. 2011 zlepšili, a to predovšetkým vďaka zvýšeniu cien, ale od začiatku r. 2012 opätovne klesajú, ale bohužiaľ vo väčšine prípadov sú pod rastom nákladov na krmivá. Index marží klesol o 17% z dôvodu 8% zníženia výstupných cien. Celková marža je o 24% nižšia ako v druhom štvrťroku 2011. Ročné produkčné kvóty sa zvyšujú o 1% počas ostatných 5 rokov. V roku 2010-2011

bolo päť krajín, ktoré kvótu prekročiliy tento rok to budú len tri krajiny. Ceny kvót sa trvale znižujú vo väčšine ČŠ a cena kvót je momentálne nízka alebo sa blíži k nule. Podľa správy EK sa zdá, že vývoj produkcie mlieka v porovnaní s kvótami vykazuje mierne znižujúci efekt a dokazujú, že „ľahké pristátie“ zaberá. Pre väšinu ČŠ už nie sú kvóty relevantné pre určenie produkcie. V správe sú vyjadrené obavy, že určité problémy s produkciou mlieka budú v oblastiach, kde hraje produkcia mlieka hlavnú úlohu, ako aj LFA.

Trh v ČŠ.

Aj napriek ubezpečeniu EK prechádza sektor opäť veľmi náročným obdobím, ceny sú opäť veľmi nízke a aj keď sa za posledný mesiac mierne zvýšili, nestačia pokryť náklady. Pripravovala sa dohoda o zvýšení cien od januára, ale tá sa teraz pravdepodobne neuzavrie. Problémy vo Veľkej Británii sú tento rok kvôli počasiu aj dodávkami krmív, tie sú o viac ako 7% nižšie, viaceré farmy končia, dosť farmárov predalo dojnice a buď úplne končia, alebo menia sektor.

Nemecko: produkcia o 1% vyššia, dobrá situácia pri syroch a masle, cena okolo 32 centov. Viac ako 25% farmárov má problémy.

Belgicko: ceny okolo 30 centov, náklady 38 centov, spotreba stabilná, produkcia 3% pod kvótou.

Slovensko: ceny 29,3, tento rok sa zvýšili dodávky o 2,3%, stále však nedosahujeme kvótu.

ČR: podobná situácia, ceny 29,6 c koncom novembra.

Litva: dobrý rok pre farmy s kombinovanou produkciou (rastlinná a živočíšna).

Grécko: problémy pretrvávajú aj napriek pomerne vysokým cenám 44c.

Írsko: dodávky o 2,5% nižie ako v r. 2011, ceny v októbri boli 27c, v novembri 31 centov. Všetko ovplyvnilo zlé počasie, chýba tráva a krmivá, vysoké náklady sa nepodarilo preniesť ďalej.

Dánsko: 34 centov, očakáva sa ďalšie zvýšenie , prekročenie kvóty o 3%. Ceny za kvóty naďalej prudko klesajú (menej ako 10c/kg).

Fínsko: produkcia stabilná, ale očakáva sa veľmi mierny pokles, väčšina roku daždivá. Ceny 43,3 (vrátane príplatkov za kvalitu 7c). Vývoj cien závisí na priebehu obchodu s Ruskom a vytvorili si dobrú štruktúru produkcie - pomer masla a sušeného mlieka.

Portugalsko: 31,5 c , produkcia o 2% nižšia ako v r. 2011, celkovo však bude nižšia o 10%. Vláda chce po roku rokovaní začať publikovať ceny obchodu a chce regulovať propagáciu a príspevky farmárom na ňu.

Francúzsko: október 30,2 c, problémy zostávajú aj pri kontraktoch, vzhľadom k pokračujúcej neistote a zlým výhľadom chce viacero fariem s produkciou skončiť a prejsť na obilie. Od leta produkcia naďalej klesá.

Rakúsko: produkcia je dobrá (1,5%), aj oni prekročia kvótu aj keď posledné tri mesiace poklesli mierne
dodávky. Ceny 32-33c, náročné rokovania s reťazcami (tri kontrolujú väčšinu obchodu v Rakúsku).

Taliansko: ceny sú 38 centov, ale leto bolo problematické. Rovnaké ceny pre spotrebné a priemyselné mlieko, problémy s dodávkami krmív, výrobcovia kukurice uprednostňujú biopalivá, kde je lepšia rentabilita. Opätovne prekročili kvótu o viac ako 2%.

Španielsko: 2% pod kvótou aj keď je produkcia o 4% vyššia ako v minulom roku. Ceny sú 32,2 c, ale klesla spotreba aj napriek tomu, že ceny sú trvale nízke. Vláda chce viac propagovať všetky mliečne produkty.

Poľsko: 29,5 c teraz, v júni 27c, produkcia stúpa (o viac ako 5%) a pravdepodobne prekročí aj kvótu.

Závery:

• v štúdií o „mäkkom pristátí“ chýba dopad na LFA, ale EK ho hodnotí pozitívne
• EK tvrdí, že kvóty sú každoročne menej potrebné, pretože celková produkcia je nižšia ako stropy, ktoré majú jednotlivé ČŠ a mnohé z nich dokonca nižše o 6%.

POCC-CCC 13. 12

Viacročný finančný rámec: Pekka dal všetkým k dispozícii stručný dokument, kde sú všekty návrhy postupne porovnané a kde sú vyznačené absolútne škrty.

Predpokladá sa, že k ďalšiemu rokovaniu o viacročnom finančnom rámci má dôjsť začiatkom februára, ale momentálne môžu dôležitú úlohu zohrať aj voľby v Taliansku, ktoré budú vo februári. Pekka Pesonen nevylučuje, že táto schôdza Rady by sa mohla presunúť o týždeň vopred,a le väčšina organizácií je skeptická a prikláňa sa skôr k názoru, že sa všetko ešte ďalej predĺži a konečná forma nebude známa skôr ako v júli.

Dodatky EP boli zhromaždené do viacerých skupín:

Priame platby:

1. Aktívni farmári čl. 9
2. Cieľové podpory

3. Pružnosť medzi piliermi
4. Regionálny model
5. Národné rezervy
6. Regionalista
7. Všeobecné pravidlá ozeleňovania
8. Diverzifikáca plodín
9. Trvalé pastivny
10. Ekologicky zamerané oblasti
11. Mladí farmári čl. 36 a 37
12. Viazané podpory a malé farmy
13. Viazané podpory
14. Malí farmári.

Jednotné CMO:

1. Referenčné ceny
2. Intervencia a skladovanie
3. Školské ovocie a zelenina – schémy
4. Školská schéma mlieka
5. Olivový olej
6. Sektor ovocia a zeleniny
7. Víno
8. Včely a med
9. Chmel
10. Marketingové štandardy
11. PDO a PGI pri víne
12. Sektor cukru
13. Organizácie výrobcov a družstvá
14. Trhové informácie
15. Vývozné podpory
16. Pravidlá konkurencie
17. Riadenie kríz

Okrem toho tu ešte boli dodatky k článkom 29 a 33 týkajúce sa ozeleňovania. Rada sa po viacerých rokovanich prikláňa viac k tomu, aby dala ČŠ viac priestoru pri ekologicky zameraných oblastiach, ale zatiaľ nie je jasné, ktorý z kompromisov bude mať prednosť.

Poľnohospodárstvo: ceny vyjadrujú aj naďalej nerovnováhu, nárast je negovaný vysokými nákladmi a v mnohých štátoch aj vplyvmi počasia. Je menšia spotreba mäsa a pridaná hodnota klesá už viac ako rok. Dôvera farmárov je menšia ako v roku 2011. Eurostat udáva zvýšenie príjmov o 0,5%, ale to je predovšetkým dôsledok zníženia nákladov na prácu (úbytok pracovníkov). Od r. 2005 klesli príjmy o 9,7% (-20% práce), individuálne príjmy mierne vzrástli.

Viaceré krajiny vidia ako problém veľké rozdiely medzi sektormi (FR) a varujú pred posudzovaním absolútnych čísel. Vo Francúzsku začalo nové rokovanie o novom modeli rozdelovania podpôr.

Akčný deň:

pokračovanie návrhov. Sústrediť sa na vlády a na vrcholnú Radu. Požiadavky – rozpočet, SPP a bezpečnosť potravín. Využitie všetkých médií, pozvanie Van Rompuy na zvláštne prezídium v polovici januára. Rada v týchto dňoch rieši bankovú krízu, nie viacročný finančný rámec, ten sa bude prejednávať až vo februári.

Viacerí sú proti zorganizovaniu demonštrácie po skúsenostiach s priebehom demonštrácie Milk Board.

Bol prednesený návrh na veľkú konferenciu s mediálnym pokrytím (1000 účastníkov), ale neexistuje istota, ako ju načasovať a kto by mal na nej vystúpiť. Navyše konferencia je spojená s výdavkami okolo 100 000 Eur, potobne, ako aj manifestácia a distribúcia potravín a ltákov na námestí Luxemburg pred Európskym parlamentom.

Zatiaľ najväčšiu podporu má zvolanie mimoriadneho prezídia v januári, ak naň príjme pozvanie Van Rompuy. V rovnaký deň alebo pred zasadaním Rady, by mala byť demonštrácia v jednotlivých ČŠ. Obe alternatívy budú oznámené predsedom a o ďalšom postupe sa bude rokovať 10. januára na POCC. Sekretariát pripravuje aj dopisy predsedom vlád a ministrom, EP a Komisii, ako aj materiál pre vysvetlenie požiadaviek farmárov a obhajobu silnej SPP.

Závery:

• C-C plánuje akciu na podporu požiadaviek farmárov v rámci novej reformy SPP a stabilného a silného rozpočtu pre SPP
• o rozpočte by mala Rada rokovať vo februári.

Olejniny 13. 12 a obilniny – pokračovanie 14.12.

Diskusa sa týkala ozeleňovnia a prípadného použitia piatich druhov bielkovín na jednej farme, aj keď si to viacerí farmári nevedia predstaviť. Briti navrhujú, aby sem zaradili aj rôzne zeleninové plodiny, ktoré by mohli nahradiť niektoré bielkovinové, ale predovšetkým druhy, ktoré prinesú zisk. Fínsky zástupca, ktorý kandiduje do vedenia skupiny tvrdí, že EÚ chýba trh s bielkovinami, výrobcovia krmív dávajú prednosť dovozom a o domáce produkty nemajú veľký záujem.

Prehľad stavu sektoru a výhľad:

Veľká Británia – veľmi zlý rok, oneskorenie osevov.

Francúzsko – sektor je pomerne v dobrom stave aj napriek nepriaznivému počasu v zime aj na jar a v lete (ale tieto dopady sú regionálne), dobrá kvalita, celkovo je zožatých 68 mil. ton. V r. 2013 sa počíta sa nárastom predovšetkým čo sa týka pšenice (celovo viac ako 5 mil. ha). Zaznamenali veľkú inváziu slimákov a v Británií obrovské množstvo myší.

Bulharsko – stav pšenice je dobrý, ale výnosy sú menšie. Napriek tomu je kvalita dobrá, sú problémy s osevmi na jeseň.

Španielsko – komplikovaný rok, sucho, produkcia o viac ako 30% nižšia. Na jeseň veľké dažde – oneskorenie osevov. Ceny nákladov prevýšili predajné ceny (len hnojivá za posledný mesiac o 25%). Oznámili, že sa v celej južnej Európe znižujú plochy pšenice. Je potrebné mať nové odolnejšie druhy plodín.

Portugalsko – rovnako ako v Španielsku, produkcia poklesla o 30%. V polovici krajiny sú suchá a v polovici záplavy.

Írsko – leto bolo veľmi daždivé, poškodilo predovšetkým pšenicu v období kvitnutia, jačmeň sa napravil.

Litva – dobrý rok pre obilie, za posledné roky sa plochy zvýšili o 25% a je stále priestor na ďalšie rozšírenie. Jediným problémom je vlhko a teraz na väčšine polí stojí voda, načo hneď napadol sneh.

Švédsko: dobrý rok pre juh, zlý pre sever. Nadbytok vody a problémy s mykotoxínmi – chýba aj kvalitné osivo, všetko je teraz z dovozu.

Rakúsko: menšia žatva na západe, východ priemerný, inak na jeseň lepšie podmienky ako v uplynulom roku, a teda osevy sú dobré.

Nemecko – zlá jeseň 2011, mrazy v r. 2012, ale úroda bola celkom dobrá okolo 45 mil. ton. Aj čo sa týka pšenice aj jačmeňa. Ďalší vývoj plôch závisí na rozdelení medzi obilninami a olejninami (repka) pre vyhlásenie EK o biopalivách.

Fínsko – veľké problémy s daždivým rokom a úrodou, vysoké náklady na sušenie (3x vyššie ako normálne, vlhkosť bola viac ako 35%).

Poľsko: mrazy, nové osevy na viac ako 100000 ha, ale chýbali osivá. Problematická jar, úroda mierne podpriemerná.

Maďarsko: problémy, sucho, vysoké teploty, katastrofálna žatva, kukurice prakticky len polovica. Oziminy sú dokončené, pomohli dažde.

Grécko – menšie objemy, dobrá kvalita tvrdej pšenice, aj pre rok 2013

Rozpočet a SPP.

Otázky vyvoláva nielen ozeleňovanie, ale aj ekologicky zamerané oblasti, diferzifikácia plodín a aké ďalšie opatrenia sa pridajú k pôvodným 3 možnostiam výberu. Všetci sa zhodujú, že k nejakým úpravám dôjde, nakoľko EP aj Rada uvažujú o nejakom progresívnom systéme, kde by sa začínalo na 2 alebo 3% a neskôr by sa prešlo na 5-7%. 7% však znamená potenciálnu stratu produkcie 20 mil. ton pšenice v EÚ. Inštitúcie sa zatiaľ nevedia dohodnúť ani na konvergencii. Ako v rámci celej EÚ, tak medzi regiónmi a sektormi.

Neonikotinoidy.

EFSA dostala za úlohu zistiť vplyv neonicotinoidov na včely. Veľa krajín ho používa predovšetkým na ošetrovanie osív z plodín sa používa pri repke, kukurici a pri oboch to môže ovplyvniť kvety. Pri cukrovej repe sa s tým nepočíta. Bez použitia dochádza k stratám 3-8%. Najviac zložky používa Francúzsko – 42% z celkového objemu EÚ, Rumunsko 16%, Maďarsko 21% a ostatné krajiny spolu 28%. Konečná správa bude k dispozícií v polovici júna. C-C pripravuje na február seminár spolu so seminármi a výrobcami prípravkov na ochranu rastlín. Problémom je predovšetkým ochrana včiel. Francúzsko vykonáva mnoho pokusov v laboratóriách,a ko aj v prírode a okrem toho dielčie pokusy o variabilite výnosov repky.

Závery:

• štúdiu o neonikotinoidoch by mala EFSA predstaviť v januári 2012
• dôležité otázky reformy zostávajú kvôli rozpočtu otvorené minimálne do februára 2012
• z dôvodu nepriaznivého počasia vo viacerých častiach EÚ vznikli problémy s dostatkom krmív a stelív.

Vypracoval: Odbor poľnohospodárstva a služieb SPPK, december 2012

©Copyright SPPK; kopírovanie a ďalšie šírenie je možné len so súhlasom SPPK